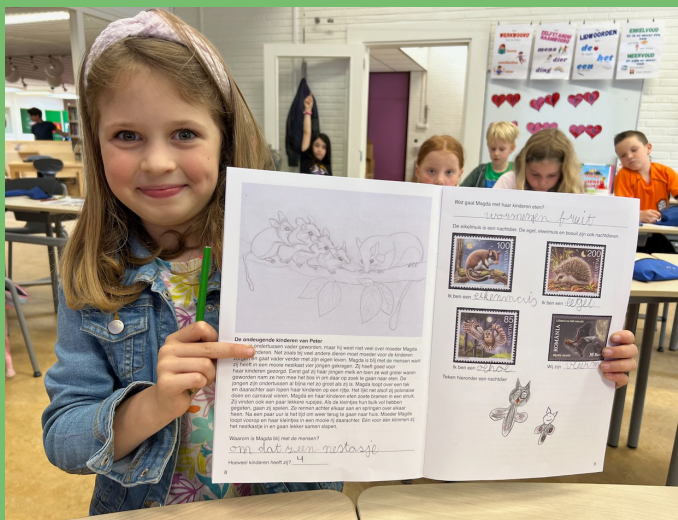

Jaarrekening Stichting Guacamaya 2024

Inhoudelijke verantwoording

Inleiding

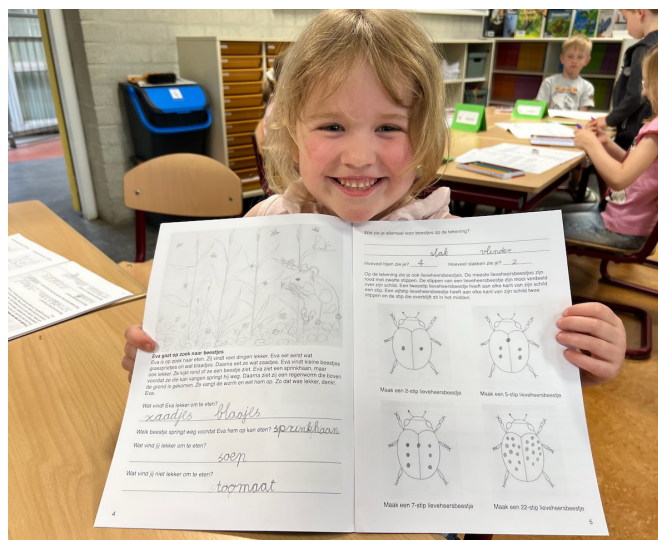
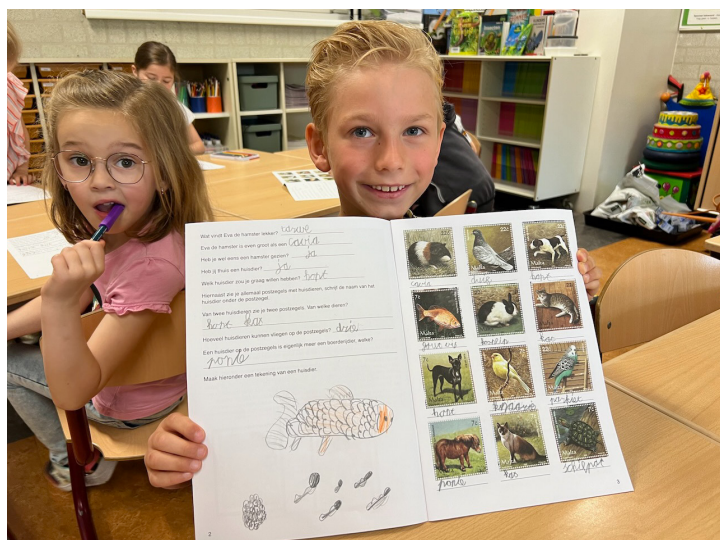
In 2021 heeft Michael de Groot van de Stichting Guacamaya met succes lesgegeven over 'Limburgse' dieren op vier basisscholen aan zo'n 500 leerlingen. De provincie Limburg heeft dit project destijds grotendeels financieel ondersteund. In het schooljaar 2023-2024 heeft dit project een ambitieuzer vervolg gekregen. De provincie Limburg heeft het project wederom grotendeels ondersteund. Uiteindelijk hebben zo'n 1.450 leerlingen van zeven scholen in Zuid-Limburg met succes deelgenomen aan het project. Hiermee was dit het grootste natuuronderwijsproject in Nederland tot nu toe voor de Stichting Guacamaya. Het was de bedoeling dat Michael in februari 2024 Ecuador zou gaan bezoeken om aldaar het project voort te zetten, maar door de grote politieke onrust en onveiligheid in dit land is de reis uitgesteld. Hopelijk kunnen de activiteiten in Ecuador eind 2025 worden hervat.

Gerealiseerde activiteiten

Ontwikkeling vijf nieuwe lesprogramma's

Ten behoeve van het in 2021 gerealiseerde project zijn vier lesprogramma's ontwikkeld. Voor leerlingen van groep 1-2 het lesprogramma 'Pedro de rups', voor leerlingen van groep 3-4 het lesprogramma 'de avonturen van Peter de eikelmuis', voor leerlingen van de groepen 5-6 het lesprogramma 'Eva de hamster' en voor leerlingen van de groepen 7-8 het lesprogramma 'Linda helpt de hazelmuis'. Er waren niet genoeg van deze lesprogramma's overgebleven en er is een herdruk gemaakt van deze lesprogramma's. In het lesprogramma 'Eva de hamster' is een passage over boeren en de achteruitgang van de hamster aangepast.

Er zijn vijf nieuwe lesprogramma's ontwikkeld om een doorlopend lesprogramma te creëren voor leerlingen van de groepen 1-2 tot en met 8. En daarnaast ook om scholen meer keuze aan te bieden. Bij elk lesprogramma hoort een diploma. Voor groep 3 is het lesprogramma 'Eva de hamster' ontwikkeld. Het lesprogramma 'de avonturen van Peter de eikelmuis' is meer geschikt voor leerlingen van groep vier dan voor leerlingen van groep drie. In het lesprogramma 'Eva de hamster' zijn de tekstblokjes kleiner en is de inhoud van de tekst eenvoudiger. Daarnaast zijn de opdrachten gemakkelijker. In het lesprogramma 'Eva de hamster' wordt aandacht gegeven aan de leefwijze van de hamster en andere dieren die op de akker wonen zoals de geelgors, kwartel en veldmuis. Kinderen kennen de hamster voornamelijk als huisdier en in de tekst wordt duidelijk gemaakt dat de Europese hamster een heel ander dier is.

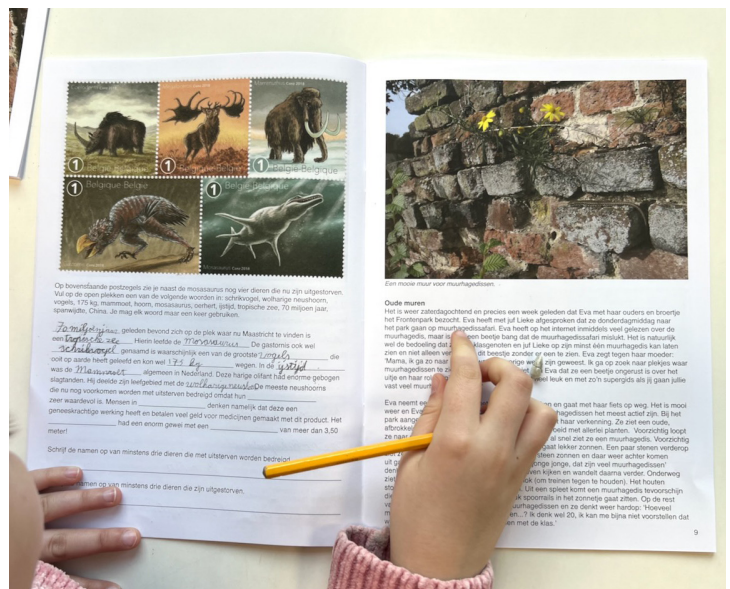
Oefeningen uit het lesprogramma 'Eva de hamster' voor groep 3

Voor de groepen 5-6 zijn twee nieuwe lesprogramma's ontwikkeld: 'Martin de geelbuikvuurpad' en 'Peter de muurhagedis gaat op reis'. In het lesprogramma 'Martin de geelbuikvuurpad' staat logischerwijs de geelbuikvuurpad centraal. In het eerste verhaaltje van dit lesprogramma wordt aandacht gegeven aan de leefwijze van de geelbuikvuurpad en de rol die de mens hierin speelt door de aanleg van speciale poelen. In latere verhaaltjes komen andere bewoners van groeves aan bod. De leerlingen leren over de leefwijze van de vroedmeesterpad, oehoe en bijzondere vlinders (dwergblauwtje en veldparelmoervlinder). Daarnaast is er een verhaaltje gewijd aan de landgeit en welke rol dit dier speelt in het onderhoud van de natuur van groeves. In het lesprogramma 'Peter de muurhagedis gaat op reis' staat het leven van de muurhagedis centraal. In het eerste verhaaltje wordt het leven van muurhagedissen in het Frontenpark beschreven. Vervolgens gaat Peter op reis en komt in elk verhaaltje een iconisch 'Limburgs' dier tegen.

Het betreft de: vuursalamander, eikelmuis, hamster, geelbuikvuurpad, hazelmuis, wilde kat en oehoe. In elk verhaaltje leren de kinderen dus over een ander dier, bijvoorbeeld in wat voor gebied het dier leeft en wat het eet. In het laatste verhaaltje wil Peter terug naar huis, maar komt hij toevallig in de oehoevallei terecht waar hij muurhagedissen tegenkomt die daar zijn geïntroduceerd vanuit het Frontenpark. De muurhagedis speelt weliswaar de grootste rol in dit lesprogramma, maar door het feit dat alle meest iconische 'Limburgse' dieren in het boekje een rol spelen kan dit lesprogramma op alle scholen in Zuid-Limburg gebruikt worden.

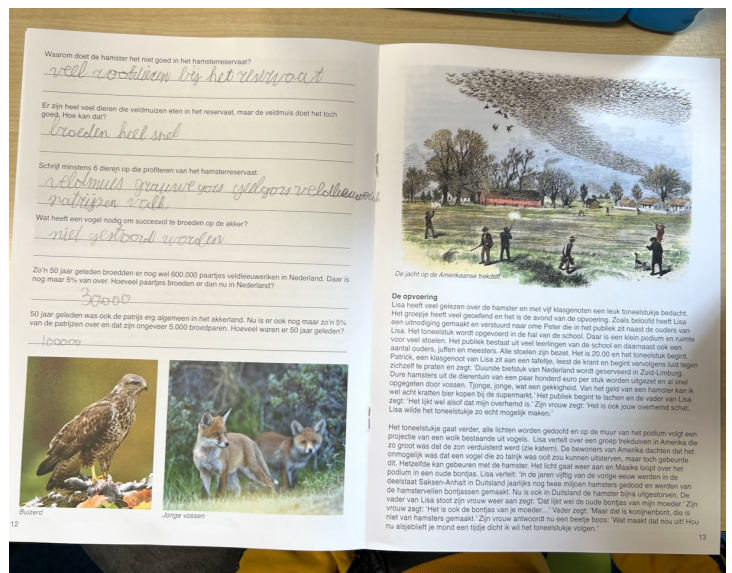
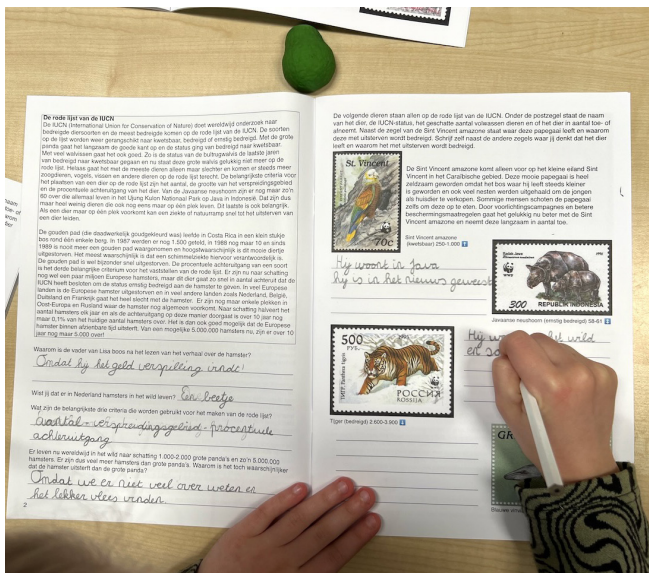

Lesprogramma 'Peter de muurhagedis gaat op reis'

Lesprogramma 'Eva en de muurhagedis'

Voor gebruik door de groepen 7-8 zijn twee nieuwe lesprogramma's ontwikkeld: 'Eva en de muurhagedis' en 'Lisa en de hamster'. In het lesprogramma 'Eva en de muurhagedis' staat de muurhagedis centraal. Eva uit Maastricht komt te weten dat de muurhagedis alleen in het Frontenpark in haar woonplaats voorkomt. Zij vindt dit heel interessant en vertelt haar juf hierover. Juf Lieke vindt het leuk om met haar leerlingen een bezoek te brengen aan het park en vraagt of Eva de rol van 'muurhagedisgids' op zich wil nemen. Dat vindt Eva een mooie uitdaging. Zij verdiept zich niet alleen in het leven van de muurhagedis, maar ook in de geschiedenis van Maastricht en waarom er in deze stad zo veel oude stadsmuren te vinden zijn. In het lesprogramma wordt ook aandacht besteed aan de mosasaurus. Op het einde van het verhaal bezoekt Eva met haar klasgenoten het Frontenpark en wordt er ook aandacht gegeven aan de herintroductie van de muurhagedis in de oehoevallei. Door de focus op de muurhagedis en Maastricht is dit lesprogramma het meest geschikt voor gebruik op scholen in deze stad, maar door de combinatie van natuur en geschiedenis kan het lesprogramma ook elders gebruikt worden.

Lesprogramma 'Lisa en de hamster'

In het lesprogramma 'Lisa en de hamster' staat de hamster centraal. De vader van Lisa leest de krant en vindt zich op over het feit dat 'dure' hamsters worden uitgezet en vervolgens snel worden opgegeten door buizersds en vossen. Lisa leest verder waar vader is opgehouden en leest dat de Europese hamster wereldwijd ernstig met uitsterven wordt bedreigd en inmiddels ernstiger bedreigd is dan bijvoorbeeld de grote panda. Lisa vertelt haar juf hierover en vindt het onderwerp zeer geschikt voor een toneelstuk op school. Lisa verdiept zich in het waarom van de achteruitgang van de hamster en leert over de modernisering van de landbouw en de enorme achteruitgang van niet alleen de hamster, maar bijvoorbeeld ook van de patrijs en veldleeuwierik. In het lesprogramma wordt ook aandacht besteed aan het tragische lot van de Amerikaanse trekduif. Ooit zo talrijk dat de hemel werd verduisterd als er een enorme groep trekduiven overkwam en zo'n 100 jaar later uitgestorven. Na de succesvolle opvoering van het toneelstukje wordt Lisa uitgenodigd door de vader van Stijn die een akker heeft en meedoet met een project om de hamster te helpen. Bij een bezoek aan de akker ziet Lisa verschillende hamsterburchten en vertelt Stijns vader over verschillende beheersmaatregelen om de hamster te helpen. En ten slotte zien Lisa, Stijn en zijn vader, een hamster uit een burcht komen en tarwekorrels verzamelen op de akker...

Lessen op zeven scholen

Michael heeft op zeven scholen in Zuid-Limburg lesgegeven aan zo'n 1.450 leerlingen. In Sittard heeft hij lesgegeven op basisschool Leyenbroek (16 groepen) en basisschool Aan de Meule (8 groepen). In Echt heeft hij lesgegeven op de Angelaschool (8 groepen) en in Buchten op basisschool Het Avontuur (2 groepen). In Maria Hoop heeft lesgegeven op basisschool De Bolleberg (4 groepen), in Vaals op basisschool De Kleine Wereld (6 groepen) en in Maastricht op basisschool ZIEZO (12 groepen).

De groepen 1-2 gebruiken op alle scholen het lesprogramma 'Pedro de rups'. Michael leest het verhaal over. Het verhaal gaat over de rups Pedro die vriendjes wil worden met andere beestjes. Die willen niet en zeggen dat Pedro dik en lelijk is. Als hij later verandert in een mooie vlinder willen de beestjes wel vriendjes met hem worden. Het verhaal beschrijft de levenscyclus van een vlinder en daarnaast komen andere insecten aan bod zoals een libelle, lieveheersbeestje en sprinkhaan. Leerlingen benoemen de insecten door de plaatjes te bekijken. Het verhaal kan gebruikt worden om over kriebelbeestjes te praten en daarnaast ook om te praten over pesten. Na het verhaal volgen nog enkele opdrachten met tekeningen zoals het benoemen en tellen van beestjes en het vergelijken van groottes. De leerlingen kunnen ook de verschillende tekeningen in het boekje inkleuren.

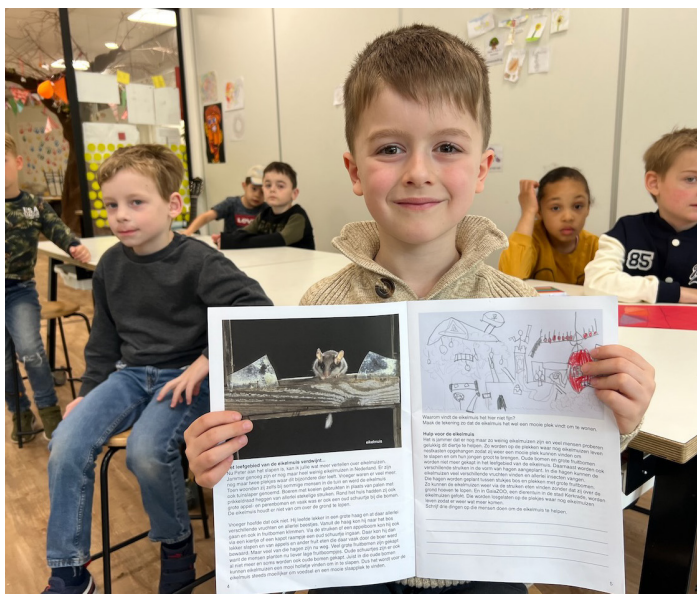
Na het boekje 'maken' de kinderen in groepjes aarde van een blok kokosvezel waar water op wordt gegoten. Vervolgens vullen de kinderen een bakje met deze aarde en krijgen zij zaadjes van verschillende zonnebloemen en gouds- en korenbloemen om in te zaaien. De kinderen krijgen het bakje mee naar huis om daar de plantjes verder op te kweken en in eigen tuin te planten om daar vlinders, bijen en andere beestjes te helpen. Deze activiteit maakt niet alleen onderdeel uit van de les voor leerlingen van groep 1-2, maar ook van de les van leerlingen van groep 3 tot en met 8. De activiteit voor de groepen 1-2 duurt 60-80 minuten.

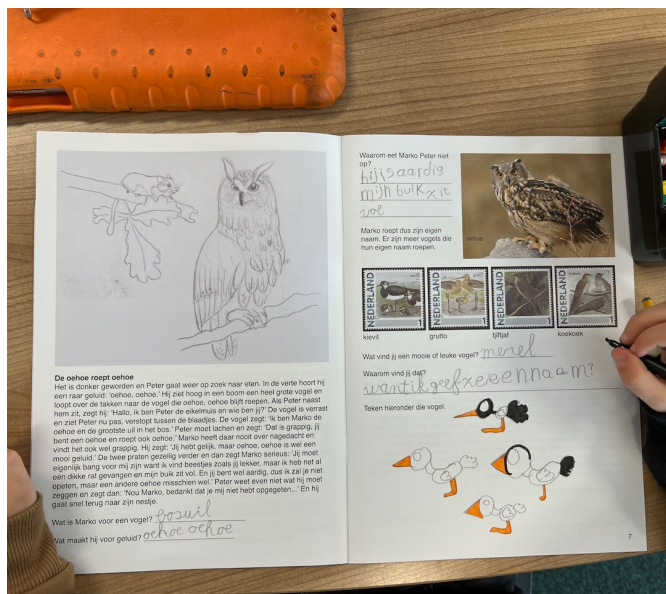
De activiteit voor de groepen 3 tot en met 8 duurt een volledige dag. De leerlingen ontvangen een lesprogramma behorend bij hun leeftijdsgroep en daar wordt de hele dag mee gewerkt. De lesprogramma's bestaan uit 5-7 verhaaltjes en elk verhaaltje kan gezien worden als een les. Michael leest het verhaal voor en daarna gaan de leerlingen opdrachten maken. Er volgen vragen over de tekst (begrijpend lezen) en soms ook een rekenopdracht. In het lesprogramma 'Eva de hamster' voor groep 3 moeten de leerlingen de stippen van een lieveheersbeestje intekenen en wordt uitgelegd dat een lieveheersbeestje altijd aan elke kant van zijn schild evenveel stippen heeft. In het lesprogramma 'Lisa de hamster' voor de groepen 5-6 moeten leerlingen verschillende dieren ordenen op volgorde van de snelheid die zij kunnen lopen of vliegen. In het lesprogramma 'Lisa en de hamster' rekenen kinderen bijvoorbeeld uit hoeveel patrijzen er 40 jaar geleden waren als er nu 5.000 broedparen over zijn en dat 5% is van de hoeveelheid broedparen van 40 jaar geleden.

In het lesprogramma 'de avonturen van Peter de eikelmuis' wordt aandacht gegeven aan de redenen waarom het slecht gaat met de eikelmuis. Het kleinschalige landschap van hagen en hoogstamboomgaarden is in Zuid-Limburg grotendeels verdwenen. In de tekst kunnen de leerlingen ook lezen dat de eikelmuis niet graag over de grond loopt, maar zich het liefst verplaatst via bijvoorbeeld hagen. Op een tekening zien de leerlingen een boom en even verderop een paar struiken. De opdracht is om de tekening zo aan te passen dat het weer een geschikt leefgebied wordt voor de eikelmuis. Een leuke opdracht die duidelijk gekoppeld is aan de inhoud van de tekst en de teloorgang van de eikelmuis. Kinderen tekenen doorgaans fruit aan de bomen en verbinden de struiken met de boom door meer struiken en/of bomen te tekenen. Vaak wordt ook een oud schuurtje getekend en/of een nestkast waar Peter de eikelmuis kan wonen. Sommige kinderen laten hun fantasie gaan en maken een tunnel voor Peter of geven hem een vervoermiddel om van de struiken naar de boom te gaan.

Een onderwijzer van een groep 3-4 vertelde Michael over een leerling die bij het vrij werken steeds weer zijn boekje over Peter de eikelmuis pakte om de tekening verder uit te breiden. Hij had een ingenieuze appelsapfabriek bedacht die geleid werd door Peter de eikelmuis.

Peter de eikelmuis en zijn 'appelsapfabriek'

Andere oefeningen uit lesprogramma 'Peter de eikelmuis'

Een creatieve opdracht die in de meeste lesprogramma's terugkomt is het bedenken van een dier dat eruitziet zoals zijn naam zegt. De opdracht wordt ingeleid met het noemen van dieren die eruitzien zoals hun naam zegt; een citroenvlinder is geel als een citroen en een roodborstje heeft een rode borst. Michael tekent een voorbeeld op het bord zoals een vlinder met hartjes op zijn vleugels (hartjes- of liefdesvlinder) en een vlinder met een vis als lichaam (visvlinder). De leerlingen bedenken en tekenen vervolgens hun zelf bedachte dier en raden van elkaar wat zij hebben getekend. Michael laat tussen de verhaaltjes door ook verschillende fossielen zien zoals een tand van een megalodon en mosasaurus, een kies van een mammoet en een bot van een steppebizon. De leerlingen vinden het prachtig om de fossielen aan te raken en te onderzoeken. Er wordt gewerkt met lesprogramma's die het meest bij de locatie van de school passen. Zo hebben bijvoorbeeld de leerlingen van basisschool ZIEZO! in Maastricht gewerkt met lesprogramma's over de muurhagedis en leerlingen in Sittard met lesprogramma's over de hamster.

De bedenker van de avocado-uil

Leerlingen onderzoeken mammoetbot

Kindernatuurvakantieboek(en)

Michael heeft aan alle leerlingen die hij les heeft gegeven gevraagd een tekening te maken van een dier dat je in Limburg kunt zien en daar een verhaaltje bij te schrijven (vanaf groep 3). Uit alle groepen zijn door de leerkracht 2-4 bijdragen gekozen en deze zijn door Michael gebundeld in een kindernatuurvakantieboek. De bijdrage wordt in de meeste gevallen vergezeld door een foto van de betreffende leerling. In een enkel geval mocht hij/zij niet op de foto en is alleen de naam van de leerling vermeld bij de tekening en verhaal. Michael heeft de tekeningen en verhalen aangevuld met kleurplaten, foto's en spelletjes met een natuurthema. Er zijn vier kindernatuurvakantieboeken ontwikkeld. Alle leerlingen (en de medewerkers op de verschillende scholen) hebben een exemplaar ontvangen en leerlingen die in het boek staan hebben twee extra exemplaren ontvangen om bijvoorbeeld aan opa en oma te geven.

Kinderen trots met hun bijdrage voor het kindernatuurvakantieboek

Fotokubussen

Er zijn 19 fotokubussen ontwikkeld van 50x50x50 cm. De kubussen beslaan vier thema's. Een thema is dieren uit Maastricht met speciale aandacht voor de muurhagedis en verder bijvoorbeeld de bijzondere fauna van de Sint Pietersberg. Een tweede thema is de dieren van groeves met speciale aandacht voor de geelbuikvuurpad en verder bijvoorbeeld voor de landgeit en vroedmeesterpad. Een derde thema is de hamster en andere akkerdieren zoals de geelgors, veldleeuwerik en patrijs. Het vierde thema bestaat uit zeven iconische 'Limburgse' soorten: muurhagedis, geelbuikvuurpad, hamster, hazelmuis, eikelmuis, wilde kat en oehoe. Er zit een overlap tussen de verschillende thema's. De oehoe komt bijvoorbeeld voor in het thema 'dieren van Maastricht' en 'zeven iconische Limburgse dieren' en ook in 'dieren van groeves'. De hamster komt voor in 'hamster en akker' en in 'zeven iconische Limburgse dieren'. De kubussen zijn getoond bij de opening van de natuurtuin van basisschool ZIEZO in Maastricht en staan daar nog verspreid door de school. De fotokubussen kunnen eenvoudig worden gedemonteerd en zijn licht in gewicht. Later kunnen zij door andere scholen worden gebruikt en ook bij geïnteresseerde bibliotheken en/of andere instellingen getoond worden.

Natuurtuin(en)

Bij drie van de scholen die hebben deelgenomen is een natuurtuin(tje) aangelegd. Op het terrein van basisschool Het Avontuur in Buchten heeft Michael een aantal stoeptegels verwijderd en in een hoekje van het speelplein een natuurtuintje aangelegd. Basisschool De Bolleberg is aan de achterkant omgeven door een groot grasveld. In het najaar van 2023 heeft Michael daar met de leerlingen allerlei inheemse bomen en struiken geplant (met name vuilboom). In het voorjaar zijn tussen deze boompjes en struiken allerlei inheemse bloeiende planten geplant zoals venkel en damastbloem.

Met afstand de grootste en fraaiste natuurtuin is opgezet op het terrein van basisschool ZIEZO! in Maastricht. Deze nieuwe school had door een ontwerpfout een overbodige fietsenstalling en Michael werd gevraagd om hier een natuurtuin van te maken. Hij heeft hier veel hulp bij ontvangen van zijn contactpersoon bij de school: Sandro Meertens. Sandro heeft voor hulp gezorgd bij het verwijderen van de klinkers. De ondergrond van de fietsenstalling bestond uit bouwzand met daaronder bouwpuin. Er was dan ook een grote hoeveelheid aarde benodigd voor de tuin. Aan de voorkant van de school is 25 kubieke meter zwarte aarde gestort en deze werd in een dag tijd door een klein legertje ouders en andere vrijwilligers met een kruiwagentrein vervoerd naar de tuin. Later werd Michael wederom geholpen door vrijwilligers die honderden inheemse bomen en struiken hebben geplant en in het voorjaar hebben alle leerlingen van de school 1-2 vaste planten geplant in de tuin. De tuin heeft zich voorspoedig ontwikkeld en de vele bloeiende bloemen trekken ondertussen vele insecten. Bij de opening van de tuin is RTV-Maastricht langs geweest (zie <https://rtvmaastricht.nl/nieuws/artikel/natuurtuin-bij-kindcentrum-ziezo-geopend>).

Financiële verantwoording

Overzicht grote(re) subsidies/donaties aan Stichting Guacamaya

Organisatie	Datum	Bedrag
St. Cultuurfonds	24 januari 2024	4.000
Stichting Kom Leren	11 juli 2024	2.500
J.A.M. van Velthoven	9 september 2024	500
Totaal		7.000

Balans per 31-12-2024 (in euro)			
Giro	9.105	Eigen vermogen	9.106
Educatief centrum El Corozal	1	Crediteuren	0,00
Totale activa	9.106	Totale passiva	9.106

Resultatenrekening per 31-12-2024 (in euro)			
Giro-ontvangsten	7.425	Restbetaling project Drenthe	3.828
		Kosten project Limburg	55.369
Rente	82	Overige kosten	460
Totale ontvangsten	7.507	Totale kosten	59.657
Negatief saldo	52.150		
	59.657		59.657

Het hoge negatieve saldo is te verklaren door het feit dat de Stichting Guacamaya in 2023 een grote subsidie heeft ontvangen van de provincie Limburg en het grootste deel van de activiteiten in 2024 gerealiseerd zijn.

Kosten project Limburg	
Arbeidskosten begeleiding project	14.080
Arbeidskosten ontwikkelen lesprogramma's en vakantieboeken	15.675
Reis- en verblijfskosten	8.100
Drukken lesprogramma's en diploma's	7.656
Drukken kindernatuurvakantieboeken	4.104
Drukken kubussen	1.058
Planten, zaden, aarde en overige hulpmaterialen	4.696
Totale kosten	55.369

Overige kosten	
Kosten betalingsverkeer ING	258
Donatie aan Stichting SBNL Natuurfonds	35
Kosten eHerkenning Reconi	167
Totale overige kosten	460